

Bur-Mongolin Ynen

Niutagiin azayiledberiigi delgeryylkiin, telöe byke kycee elsyylejaa

Niutagiin azayiledberiigi nen ergeer delgeryylkiin tukai namiin XVII dugaar kural, onco zaabari egesen baika begөөд, uul түүхетэ заабариин үндсэн деере манай Бүриад-Монгол улас дотороо үл ledberiiin oronuud nege бага деере kedelmilerideg болсон байна.

Зиселкеде, Пииво-Кваас болбосо руула завоод 1934 оний түүрүүшн кэсэ зилде, бисе үйлдбериин оро нуудаас тулгн ийкеер козодосон бөгөөд, энүүнйи телө азайилдбериин удаарнигуудин 2-дугаар куй уралаас рогоозон туг "сэнал" кбасан баггаа. Одоо болкодо жуу азайилдбериин удаарнигуудин а-дугаар куй куралда ене завоод 301, нелиед ийкеер амзататай ил бэсөн гебей; Үйлдбери сэнгилгээ тэсбейги 99.7% дүүрге, абасан рогоозон тугаа/гедергени буцаа ба.

Мөн Чөктин арасанйи завоод бол бол. 34 оний 1-дүүеер кварталда 71%, 2-дугаар кварталда 68%, 3-дугаар кварталда 51 проц. үл ledberiiin сэнгилгээ тэсбейги дүүргесен баика бөгөөд, одоо 35 оний январйи 1-де үйлдбери сэнгилгээ тэсбейги 93.8 проц. гыicedкезе азалин шине зилги амзататайгаар угтаба.

Үдл чинен амзаланууд бисе зарим үйлдбериин ороноудта бай баг, мөн баса зигүүрйилгеег геег деже жабасан үйлдбериин ороноуд баика жума: Баргэзанин консеербиин завоод кеделмеридеэ жамарг куй билалта гэгэзэ аагагый, ене зилгэеде 58 проц. тэсбөө дүүргэе.

Гадна, Додоо Бирозовкийн кир пилчин завоод болбол, үйлдбери сэнгилгээ тэсбейги зөбкөн 57 проц. дүүргесен баика бөгөөд, ене завоод деере кетелбериин тон сүла байсан, тилмее, кеделмеридеэ н тэсбейин жосор элсүүлгедегий ба байсан кеделмеридеэ идее коол, ед тавараар кэсэ баика жаб

Agada koninii otonii kampaaniin төсөб 95 проц. гыicedкегеде

Socialiis malazaliigi debzylyke asuudaliin negen чүкала зүйл бол ко коний жаманйи отоний кампаани бол манай BMASSR-ийн гол мал азалтай ражон болко Агил амалгата жамараар өнгөргөгдөзө байсанйи бацаага зүбел зарим сомон кол коозууд зигүүрйити сүлаар жабуйл за байсан байна.

Дэкабрийн 25-ий өдөрлөн ме деегер караяа зүбел:

Тарбалзийн сомоний колкоозууд. колкоознигууд ба өмчийн азалан бол конийн отоний тэсбейги 100 проц. гыicedкебе.Өрөөнөй, Зугаалай ба Дүлдиргийн сомоний конийн феерменүүд тус кампаанийи тасал дуула байна. Улаага, Табтаанай, Будалан, Нрда-Ага, Ага-Кангил, ба Зугаалайн сомоний өмчийн азалан бол тэсбөө мөн гыicedкесен байна. Өрөөнөй ба Алканин сомоний өмчийн азалан зигүүрйителгеег геегдэзе жабана.

Аймаг дотороо отоний кампайн төсөб 95 проц. гыicedкегдесен жуу отондо оруулгэдэка жосот 2286 толгой конид эсөө оруулагдады байна шуу.

Тэсбейн гыicedкеллиги сомонуу даар илгарилан карабал: Тарбалза 103 проц., Улаага 101 проц., Шандай 108 проц., Урта 103 проц., Тугчан 105 проц., Кенер 109 проц. Ага 98 проц. болно.

Тэсбөө дүүргедий гедерге таггад гебел: Карабисер 99 проц. Табтаанай 96 проц. Онгоцон 95 проц. Гэгаан-Улаа 95 проц. Ага кангил 95 проц. Зүткел ба Който-Ага 93 проц. Могойто ба зугаалай 91 проц. Сүденте 94 проц. Өзөөн 80 проц. Өрөөнөй 82 проц. ба Алканин комон 68 проц. гыи

Kileeme ba talkanii чөлөөтө наймааги бол совииг жосор өмидкеке

Манай кеделмеридеэ кедөө бигегдидин бегүүгдее медеке де, кедөө аймагуудта гурил ба Килементий чөлөөтө наймааги делгериуке жабалд Кори ба Киагта он сүлаар өмидкегдесен байна шуу.

Ене болбол уул аймагуудин нам соведийн ба илгалажаа наймаанйи өмкнүүдйн зүгеес BK(b)N-ийн TK-ийн ножабарийн плеениийн талкани чөлөөтө наймааги 1935 оний январйиин 1-еэс өмдө табика гесен тогтоолйи бейлүүйлкн телө онко кетелбери болгозо абаагый байсанйи гегелзэ өгөнө.

Име болкодо, BK(b) N-ийн TK-ийн

Забийн

Забийн

KABARIIN TARILGADA ZISEETER BELEDKEKE

Erkimyyd şagnagdaba

Kiaagta. Tariaa kudaldan abalgii erkimeer жабуйлсан өрким кол коозууд ба колкоознигуудта аймагийн ед керегегдидин копиратин колбоон сэнгал олгобо.

Kudariin somonii erkim колкоознуудта 550 төкеригийн ед тавар табигдэба. Тус сомондо "Улаан Борикон", "Баян Булаг", "Улаан Какиурта", ба "Улаан Огон" геже колкоозууд сэнгагдэба.

Şaraldain somonii колкоозуудта 1200 төкеригийн ед тавар табигдэба энүүнэс "Пограничиг" геже колкооз 1000 т. тавараар сэнгагдэба.

Tarilgiin beledkeliigi çanarzuulka

Selengiin MTS бол тарилгийн беледкел тукай кизкомийн ба Мозкомийн III дугаар плеениүүдйн тогтоолнуудйи мууцаар гыicedкезе байна. Олонки колкоозуудни ыресэ кааза дүүргедий. Зиселкеде: Стаалин колкооз ыресэ каалгажа зөбкөн 17% гыicedкезе. "Улаан Жанагазан" ороидоо 2 проц.

Олон колкоозууд каасан ыресэ себерлеегий. "Леенин" колкооз ыресэ 8%—гй арай геже тееге реер арилгасан баика жум.

Гадна, "Бүдөөний", "Болшвииг", "Шине зам" колкоозууд муу чанартай тариагаар ыресэ каасан болбо.

Udaarniguud jike тариаа абаб

ALAIRIIN аймагийн "Леенин-ту-жаа" геже колкооз бол олзо ургачин кубарийи MTS дотороо түүрүн дүүргэе. Эрким удаарнигуудин тариаги улаан ачаагаар чирезе өгөсөн байна.

Неге азалта өдөртө 9 килограмм тариаа кыресен, энүүнэс шинце 5 кг. жайрака 2.5 кг. овчоос 1 кг. гыичүүке 500 грамм болно.

Эрким колкоознигууд удаарнигууд буйтанаас ийкеер абаб. Зиселкеде: Зилааев Фидор беле дотороо 5 кеделмеридеэ, 1107 азалта өдөртөй баика, 100 центнер тариаа абаб. Энүүнйи 55 центнерни шинце болно.

Данилов Михаил гедег (төмөрч дархан) самангажар кама 758 азалта өдөртөй, 37 центнер шинце абаб.

Пакон овП. гегче 21 центнер шинце ба кама 55 центнер тариаа

„Kominteern“—tyryy „Voroşilov“—syylde

Selenge. Nojokon somonii Voroşilov колкооз кэбарин тарилга да беледкеле тукай келчээ өдл, ыресенйи ба мөнкелгилгн фондо нууд каагдаады, тарилгигаа тэсбейги медекегйи сунаа (Түүрйи лөгчөйи Огориин).

„Kominteern“—геже артел ыресенйи ба мөнкелгилгн фондйи сэнгантай ороосор каагаа. ыресенйи 100% арилгасан ба кыце чанарйи салгуулкн туга илгедесен байна. Машиинин засабаридеэ 4 күүз

Tariaacokilgiigi saatuulba

Selenge Өчөөлөй, Улаан Өчөөлөй геже колкооз бол тариаа цокилги дэкабрийн 15-да 47% дүүргед, молотилкоо зогсоозо, кеделмеридеэ тараасан байна. Учарйи бол шине жресен түүрүүлгед Дондогийн бол тариаагаа зоригор кудказа байнатаа сүлөөн молотилкоор цокйи ко жума "геед молотилкоо зогсоол гозой

Өөрөө бытекедэ найдасаар

Улаан-Үдө Котийн зоонодо ыресэ каалга дэкабрийн 10-ий медеегер колкоозууд ороосот тариаанйи ыресилги 100 проц. гыicedкебе. Картабкийн ыресенйи тэсбейги 52 проц. мөнкелгилгн фондо зөбкөн 67.3 проц. гыicedкесен байна.

Өмчийн азаланта карабал, ыресенйи каалгилги зөбкөн 2.4 проц. мөнкелгилгн фондо 53 проц. картабкийн ыресэ 3.4 проц. гыicedкебе. Котийн ба кедөө сомонуудин

Машиинуудни кедөөгүүр каягдаатай

AGA. Урда—Агилн сомоний "Камтар" —геже колкооз карбин тарилгада жамарг беледкелгйи, машиинуудни тала бири тарасан, анзасануудни "Туд калта" геже гилин които бейеер эзүнгйи каягдасан, моридни туранкай, карууса муутай, тариаанйи бригада гыiced зебөөр өмидкегдесенйи байна.

Түүрүүлгед D. BOLODIIN гедеге өнө керегилги гыicedкен дүүргэе, саизаруулкн орондо 4—5 моридийи салгүүлн анзаа муудакдани табиза, дакин не

те

те

те

BMKAKDS-gi tyryyn dyyrgeze garagçad

Burmozkomiin sekretaar нөк.

M. Jerbaanovaas катуу заабари абба

(Тобчо темдеглел)

Нен түүрүүлн нөк. Жербаанов бол BMKAKDS-ийн (Бүриад-Монголйн кедөө азалин комунис Деде сүргүллийн) Кетелбериийн нөк. Киймин ниур деере ба түүнчелен сүргүгачанарйи болон уул сүргүллийи анка түүрүн дүүргэе гарасан стьдентнерйи намиин Бурмоzkomiin зүгеес амарчалба.

Нөк. Жербаанов кедөө азалин комунис деде сүргүллийнүдйн жөнөкйи зорилгонууд тукай келезе өөрлөгөө үге өкиле.

—Тая бикийи медеесер энүүнйи уридатйи кааа комунис деде сүргүллийнүд геже багаа. Едесүргүллийнүдйн зорилго болбол на миин удаидака каада беледкелегесен бөгөөд, манай орон дотороо кото ба кедөө кофтороо социалист багуулааин фундамент багуулаа агүү ийке кычар кендө кеделмерийиүдйи удаидан өмидкеке, ынекер Мааркс-Леенинйи сүр талаар бейе, куягласан бекйи болсовиүүдйи беледкен гэгэка талаар еде комунис деде сүргүллийнүд айкабар ийке каруукалгата ыргее бирын гыicedкезе чадасан азай.

Тийн арадин азакуин жөнөкйи деере кегзээ, илгүлаа тоскон газараа колкоозийн багуулааин түүрүн ургакатай кама, колкоозуудйи азакуин ба өмидкелгилгн талаар бекзүүйлке агүү ийке ыргее нүүдйи келе удаидан өмидкеке, кедөө азалин онисон теekinlin арга меетодуудйи судалсан ба улас төрийн талаар беледкелтэй кардануудйи беледкелеэ асуудал шинеер табигдасан байна. Учар иймеде BK(b) N-ийн TK болбол нөк. Стаалинйи сүлгелгее уридан багаа комунис деде сүргүллийнүдйи, кедөө азалин комунис деде сүргүллийн болгон кублиган өмидкекегесен шидкелбериийи 1933 ондо гаргасан азай.

Манай B.M. уласта уридатнай багаа комунис деде сүргүллийнүд нэмиин TK-ийн уултүхетэ шидкелбериин үндесер кедөө азалин комунис деде сүргүллийнүд болзо кублиган өмидкегдесен бөгөөд, одоо өдөр манай BMKAKDS бол бол кедөө азалин онисон теekinlin судалсан, улас төрийн талаар гыiced беледкелтэй кедөө азалин өмидкегдидийи түүрүүшнйи беледкелезе гэгэка шуу.

Кааганйи нөк. Жербаанов социалист багуулааин одоо үлгед токилодосон ене түүрүүшн табигийн агүү ийке урдатай асанйи чүкала темдеглээ келебе.

—Ене түүрүн дүүргэе гарагчад болбол нам ба засагийн газарин бекйи наидабарийи бейлүүлн дүүргэе жосотой. Ене комунистанар ба комсомолүүд сүрлалдаа өрким сэн сэнсасан баика бөгөөд, ене жуу келенб кегеде? Биде бол ынекер беледкелтэй нөкөдүүдйи гэгэка геешбид. Негентаа ийме болкото тая нөкөд, кедөө азалин комунис деде сүргүллийи дүүргэе гарагчад бутануагтаа ооход байкадаа, енде сүрлалсан меет өрким сэнсар кеделкө жосотой болно? Болсовиүлгн чадарйи, бекйи зориг, бикийи кыце чадалаа каруулаа, ангиин дэсан етегедүүдтэй ерис тэс темцел килзе, пролетари ангиин серемзиги чангадэка керегетей. Ене тарайи жааг үгел ийкеер наидака байна.

Биде коюр жанзар каадаа беледкелбид. Негедекйи жанзани каада сүргүллийа сүргэе беледкелбид, кофторидоо каада азал кеделмери деерни каада беледкелбид. Металулгнйи телеөгөгдөлгөйи нөк. СТАЛИН жартидакдаа келесен үгелйи таанар ойлгоод байна жосотой. Жууб кегеде нөк. СТАЛИН бол, одоо болкодо гол зүйл каада теekinlin судалсан күүнүүд болно—геже нөк. Стаалин келесен байна.

Абаад үзегтйи, колкоозуудийн түүрүүлгеченер, бригадирнууд, мал азалиги даагчад, феерменүүдйи кетелгечд, еденер быкеде жамарг

Еде бикийи болшвииг жосор ба катуу зоригор гетелке тая кедөө гэгэка байсан нөкөдүүдйн ариуун уялга мөн бөгөөд манай гол ерилтенүүд каада ийме байна.

BMKAKDS-ий дүүргэе гарасан таанар Бүриадмонгол улсаа кол боото улас дотороо түүрйи сүрүүшнйи неген болгокийн ба колкоозуудйи болшвиүлгн, колкоозийн гүддйи чанга чадалтай болгокийн телөе кыце чадалаа элсүүлгед дагалан темцеезе ороко беже геже наидабариаа өгчө нөк. Жербаанов үгее дүүргэе.

Kedelmereçediin baidaliigi saizaruulka

Alair.Nykyysklin MTS-ийн(директер Сизик) кеделмеридеэ байдаль тукай саналаа табидэг үгел. Столоуини идеен "удаарна" геже неретей байсан бол тулгн муу. Кеделмеридеэни тон улан муукай байрада байна. Мөнөө 2 сара болбо кеделмеридеэ чалин келесөө абаады.

Тус MTS 20 моритой. Еденйи зөбкөн 5 ни үйлдбери деере кел

К.

К.

К.

К.

К.

Zinoovjev ba Kaamineviin 1917 ondo kiisen alduu endyynti joriti kereg biçe geze Leninii kelsen de mei biçe. Ede ştreeberkiirneriin yy nees koşonki zamni yrgelzedee yzlee urbaza Jabasan "jabadaalar cem dyrsen Zinoovjeviin namda karşa yyil uridaki gryyptiin kara muu kai kog boguudiiin garaas manai dundaas nek. Kiirrov salasan batna. Zinoovjeviin bəleğlin ene ku biskalada esergygy kog boguud bol namda ba kədelmercişen angida ari jaatan meter korotoi yseeteiger kandaza, killin caanaki cagaantian tai karlican jarildaza baisan, tede nii ajal nojaabari sarada „Za Rossi jyy“ geze sonindo (Belgaraad ko-todo gardag) udaridagad ba nen tytyry nekər Kiirvoivi alaka jaba dalda ilər uriaalza baisan, yyn tukai mənəəder dərbedeki niurta garsan „Belgaraad baigaa aluurchan syidkegcediin urkai“ ge- neş biçeş dotoroo todorkol biçe nemdi.

